

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: C. Valah)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Panov, L. Pruteanu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

2 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe
Străisteanu împotriva lui Vladimir Gonciar cu privire la constatarea încălcării
dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante, repararea
prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente
degradante și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 30 august 2019, Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Vladimir Gonciar cu privire la constatarea încălcării
dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante, repararea
prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente
degradante și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 22 iunie 2019, pârâtul aflându-se
în stare de ebrietate avansată pe teritoriul centrului de agrement din parcul „La
Izvor”, sect. Buiucani, mun. Chișinău, ce aparține SRL „Inima Codrului”, a
devenit foarte agresiv, astfel încât a început să-l numească pe reclamant cu diferite
cuvinte necenzurate, să-l înjure, să-l amenințe cu răfuială fizică și blocarea
activității comerciale a întreprinderii, l-a umilit și înjosit în loc public în prezența
mai multor persoane, drept urmare fiind cauzate reclamantului suferințe psihice,
sentimente de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăire,
imposibilitatea savurării modului obișnuit de trai, sentimente de incapacitate de a
se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, sentimente de frustrare,
nedreptate și umilință, nervi, griji, afectare sufletească.

A menționat că a fost nevoit să apese butonul de alarmă, astfel că la fata
locului s-au prezentat angajații Serviciului Pază MAI care l-au scos pe pârât de pe
teritoriul întreprinderii și l-au transmis poliției.

La 2 iulie 2019, agentul constatator din cadrul IP Buiucani a întocmit în
privința pârâtului procesul-verbal cu privire la contravenție nr. DAC01086031,
fiind sancționat în temeiul art. 354 Cod contravențional cu amendă.

Reclamantul a mai afirmat că în rezultatul acțiunilor ilegale ale pârâtului comise prin supunerea la tratamente degradante i s-a cauzat un prejudiciu moral, pe care l-a estimat la suma de 5 000 de lei.

A precizat că suma de 5 000 de lei pretinsă de reclamant cu titlu de prejudiciu moral este o sumă mai mică în comparație cu sumele oferite de Curtea Europeană în cauze similare împotriva Moldovei.

Totodată, a relatat că deși pârâtul a recunoscut fapta ilegală comisă, a refuzat însă să repare prejudiciul moral cauzat reclamantului în rezultatul acțiunilor ilegale sus indicate.

În susținerea acțiunii înaintate reclamantul a invocat și jurisprudența Curții Europene, inclusiv art. 3 CEDO, potrivit căruia nimeni nu poate fi suspus la tratamente degradante.

În vederea respectării căii prealabile de judecare a cauzei, la 5 august 2019 a expediat în adresa pârâtului o somație potrivit căreia a solicitat repararea benevolă a prejudiciului moral cauzat prin contravenție, somație lăsată fără răspuns și executare, motiv pentru care s-a adresat cu prezenta acțiune în judecată.

A solicitat constatarea încălcării dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante; repararea prejudiciului moral în sumă de 5 000,00 de lei cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu soluția instanței, Gheorghe Străisteanu a contestat cu apel hotărârea instanței de fond, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și s-a menținut hotărârea din 10 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vladimir Gonciar cu privire la constatarea încălcării dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante, repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin prisma art. 5, alin. (1) Cod de procedură civilă, art. 8, 11, 14, 514, 572, 1398 Cod civil, art. 354, 387 Cod contravențional, art. 166/1 Cod penal și art. 7, 15, 19 al Legii cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010, instanța de apel a considerat că concluzia instanței de fond este una corectă, în concordanță cu normele ce guvernează raportul juridic litigios.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în cererea de apel, instanța de apel a constatat că instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărâre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

Astfel, în contextul celor enunțate este cert faptul comiterii de către Vladimir Gonciar față de apelantul Străisteanu Gheorghe a faptei ilicite prevăzute de art. 354 Cod contravențional, pârâtul intimat Gonciar Vladimir fiind sancționat

contravențional pentru huliganism împotriva reclamantului apelant, și nicidecum pentru tratamente degradante ce i-ar permite constatarea încălcării dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante de pârât, or, Gonciar Vladimir în speță, nefiind un reprezentant al statului.

Din acest punct de vedere, Colegiul a ținut să remarce că fapta ilicită comisă de către intimatul Gonciar Vladimir este una reglementată de codul contravențional, iar fapta ilicită pretinsă de apelant, tratamente degradante, este reglementată la nivel național - de prevederile art.166/1 Cod penal, la nivel internațional de - dispozițiile art.3 CEDO, neaplicabile în prezenta speță, dat fiind că intimatul nu este subiect al acestei infracțiuni.

Deci, în condițiile în care Gonciar Vladimir nu poate fi subiect de drept al tratamentelor degradante invocate de reclamantul apelant, or nu este nici persoană publică și nici o persoană care exercită atribuțiile unei autorități publice sau orice altă persoană care acționează cu titlu oficial ori cu consimțământul expres sau tacit al unei asemenea persoane publice, iar tratamentele degradante se comit doar de persoanele publice în exercitarea atribuțiilor de serviciu (agenții forțelor de ordine; alți agenți ai statului în plan central și local; poliția sau alte servicii similare ale statului), la caz intimatul nu deține o astfel de calitate, este nejustificată legal cerința reclamantului apelant de constatare a încălcării dreptului reclamantului de a nu fi supus la tratamente degradante.

Respectiv, în situația în care a optat în vederea acestei metode de apărare a dreptului pretins încălcat, sunt neîntemeiate cerințele formulate de acesta, în temeiul circumstanțelor de fapt și drept invocate.

La 5 octombrie 2020, Gheorghe Străisteanu, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii în sensul declarat.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată la examinarea cauzei nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, precum și au interpretat în mod eronat legea.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând totodată conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 septembrie 2020 și a expediat-o participanților la proces la 7 octombrie 2020 (f.d. 129).

Astfel, recursul declarat la 5 octombrie 2020, este în termen.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 28 octombrie 2020 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 166).

Până la data examinării recursului referința din partea intimatului nu a parvenit.

Examinând temeiurile recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, împotriva deciziei din 22 septembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat